יפעת מידע תקשורתי דרך מנחם בגין 96-98 (לשעבר דרך פ"ת) תל אביב 67138 טל. 03-5635050 פקס. 03-5617166

17.99x25.24	1/4	עמוד 18	משוב חקלאות	30/09/2013	39177087-2
תנועת המושבי - 36960					

פרי הלולים

איציק כהן, מי ששימש כיו"ר אגף המשק בתנועת המושבים, נבחר לתפקיד מנכ"ל ארגון מגדלי פירות בישראל - ענף שידע בשנים האחרונות טלטלות קשות. ראיון

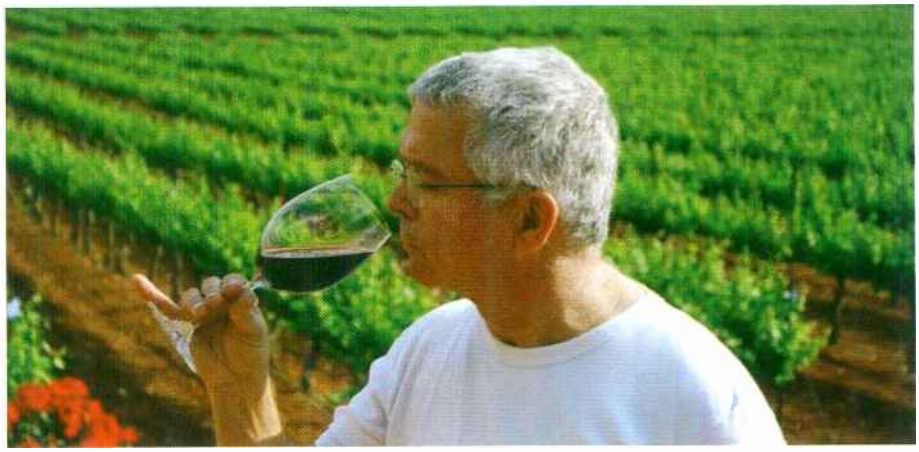

איציק כהן בכרם רמות נפתלי - כל יקב גדול מחזיק בחלקה באזור, ליינות הפרימיום האדומים

עמוס דה-וינטר

ב רוב של 25 קולות (מ-27 בוחרים), נבחר **איציק כהן**, מי ששימש כיו"ר אגף המשק בתנועת המושבים לתפקיד מנכ"ל ארגון מגדלי פירות בישראל. הבחירות, בסוף אוגוסט, התקיימו עקב הודעתו של **אילן אשל**, מנכ"ל הארגון, כי החליט לפרוש מהתפקיד, לאחר כהונה בת שבע שנים.

כהן נבחר ע"י חברי מועצת הפירות, המונים 60 איש, שרובם לא הגיעו להצבעה. הסיבה, כך טוענים מהצד הקיבוצי של המפה: אי השתתפות ב"מחאה על בחירות רוויות בפוליטיקה". בקבוצתו של כהן אומרים שלא לייחוס, שאנשי הקיבוצים פעלו לטרפד את הבחירות, לאחר שהתברר כי אין מועמד ראוי מטעמם לתפקיד.

אשל עצמו פנה ליועצת המשפטית של הארגון בבקשה לדחות את הבחירות, אך בקשתו נדחתה. והיה גם ערב שבו הבחירות נדחו בשל טיעון משפטי כלשהו. בצד הקיבוצי טוענים בעילום שם, כי **אריה רוטמן**, יו"ר התאחדות מגדלי אבוקדו בישראל ומי שראה עצמו כמועמד לתפקיד, שוכנע לפרוש מהמרוץ.

כך או כך, כהן ואשל ממלאים את פיהם מים ואינם מעוניינים לדבר על מה שקדם לבחירות. "לא רוצה להיכנס לכל הסיפור הזה", אומר אשל, "איציק נבחר, מה שהיה היה, הבחירות הסתיימו ואני קיבלתי החלטה לסייע לאיציק ולעשות את הכול כדי שיוכל להצליח בתפקידו החדש, זה מה שחשוב".

כהן אומר בראיון ראשון לאחר הבחירות לירחון "**משוב חקלאות**": "היה הרבה פוליטיקה, ניסו לעשות כל מיני דברים שאינם בתקנון, אבל אני מתחתי קו חדש ושמתי את הכול מאחור. החלטתי שאני על העבר לא מדבר, אנחנו מתחילים דרך חדשה ומבחינתי זה נגמר. אני רוצה להתחיל לעבוד נקי ומסודר ולטפל בבעיות של המגדלים ויש הרבה מה לעשות...".

כהן מגדל פירות, בעיקר אגסים וכן מגדל שטחים גדולים של כרמי ענבי יין. האדמות של רמות נפתלי מצויות בעמק קדש ובעבר גידלו שם המון תפוחים ואגסים. האגסים מרמות נפתלי ומראש פינה נחשבים עד היום לטובים ביותר בארץ. "ניצלנו בצורה מלאה את הפטור מהגבלים עסקיים ולמעשה בנינו 'קרטל' חוקי של אגסים בארץ", משחזר כהן. "באותה תקופה, כיוונו בצורה מסודרת את הוצאת האגסים לשוק, היו לנו ישיבות מידי שבוע, בהם החלטנו מי מוציא וכמה מוציאים,

יפעת מידע תקשורתי דרך מנחם בגין 96-98 (לשעבר דרך פ"ת) תל אביב 67138 טל. 03-5635050 פקס. 03-5617166

19.13x26.77	2/4	עמוד 20	משוב חקלאות	30/09/2013	39177099-5
תנועת המושבי - 36960					

איציק כהן - "את מה שעשו בלכיש אפשר לעשות בכל גידול"

וכך ויסתנו את הכמויות ושלטנו במחירים, על מנת שלא תהיה נפילה. זה מתכון ההתנהלות הנכון, שמקנה לנו החוק הזה.

"גידלנו אז גם תפוחים באזור, אבל זיהיתי שאין לנו שום יתרון יחסי בתפוחים, כי התפוחים הטובים גדלים בהר הגבוה, בסאסא, רמת הגולן. ואז, באחד מתפקידי הקודמים כמזכיר מושב רמות נפתלי, יזמתי החלפה. אמרתי: 'חברים, בואו נחליף את התפוחים וניטע כרמים', כי זיהיתי שיש לנו פוטנציאל גדול מאוד להצלחה של כרמי יין.

"שתבין, רמות נפתלי הוא אחד מהבעלים של יקבי רמת הגולן והייתה לנו כבר חלקה משותפת של כרמי יין, שסיפקה ענבים ליקב, לדעתי, החלקה שמוציאה את הקברנה הטוב ביותר של יקבי רמת הגולן. אמרתי, אם חלקת הקברנה שלנו כל כך טובה, אז כנראה שיש יתרון מיוחד לאזור שלנו. ואז ב-1986 עשינו סוויץ', את האגסים השארנו אבל עקרנו תפוחים ונטענו כרמי יין. באותה תקופה, מתוך כ-15 אלף דונם בעמק היו רק 100 דונם כרמי יין של המושב. לאחר שזיהו את זה גם אחרים, יש היום קרוב ל-5,000 דונם כרמי יין בכל הישובים מסביב. הכול יין אדום. היום, אין כמעט יקב מהמובילים בארץ, שלא מחזיק ברמות נפתלי חלקה ליינות הפרימיום שלו".

אתה נכנס לענף לא ענף פשוט, כידוע לך, קבוצה לא קטנה של מגדלים הפסיקה לשלם את היטלי המועצה ועל רקע זה התנהלו מאבקים, בין היתר, בשל שינוי שיטת חישוב ההיטלים למגדלי הפירות, בהשוואה לאחרים. הענף גם סובל מאותן בעיות שכל הענפים סובלים מהם: המחסור בידיים עובדות ובמים; התייקרות התשומות; הירידה ברווחיות; המיסים המוטלים על החקלאים והרשימה עוד ארוכה.

כהן: "קודם כל, אני לא בא מחלל ריק. בתפקידי הקודם, כיו"ר אגף המשק בתנועת המושבים, עסקתי בכל הנושאים הרוחביים של החקלאות ושמן הסתם היו קשורים גם לענף הפירות: נושא המים, העובדים, נושאי רגולציה מול מוסדות השלטון, בכל אלה עסקתי ואני עדיין עוסק בזה.

"חשוב מכך, אני מכיר מקרוב את הנושאים הספציפיים של מגדלי הפירות. אני מגדל פירות כבר שנים וככה אני מכיר מקרוב ואף מתמודד מול הבעיות. אני יכול להגיד שאני צולל לתפקיד ישר פנימה, כשאני כבר מכיר את הפרטים.

"נכון שענף הפירות עבר בשנים האחרונות טלטלה לא קטנה, גם בכל השינויים שנעשו במועצה, גם בשל השינויים בשיטת גביית ההיטלים – בין גבייה פר טון, לגבייה פר דונם – וכל המשבר שהתהווה לאחר מכן, של מה שמכנים 'קבוצת המורדים'.

"אני דווקא לא רוצה לקרוא להם 'מורדים', כי אני מכיר את האנשים, והם בסך הכול בני אדם ומגדלים טובים וראויים. כאן יש קבוצת מגדלים שחושבת אחרת ואני לא מתכוון להתעלם מהם, אגב, למיטב ידיעתי הם לא מדברים על הארגון אלא יותר על הקטע מועצת הצמחים, כי יש מגדלים רבים מהקבוצה שחברים בארגון ומשלמים דמי ארגון. אני בכלל בדיעה שצריך לדבר איתם, צריך לחבק איתם ולנסות להגיע להבנה, כי בסך הכול מדובר כאן בחקלאים טובים, מקצועיים שמכירים את הענף".

> **איציק כהן: "יש קבוצת מגדלים שחושבת אחרת ואינני מתכוון להתעלם מהם, אגב, למיטב ידיעתי הם לא מדברים על הארגון אלא על מועצת הצמחים, יש מגדלים רבים מהקבוצה שחברים בארגון ומשלמים דמי ארגון. אני בכלל בדיעה שצריך לדבר איתם, לחבק איתם ולנסות להגיע להבנה, כי בסך הכול מדובר בחקלאים טובים, מקצועיים שמכירים את הענף"**

באילו נושאים אתה מתכוון להתמודד ולטפל ללא דיחוי, "דבר ראשון על הבוקר"?

כהן: "אני חושב שאחד הדברים הכי חשובים שיש לטפל בהם, זה הצורך לחבר תתי מגזרים בתוך הארגון. זה לא סוד, הארגון אינו מכסה את כל מגדלי הפירות בארץ, יש הרבה מגזרים טובים בקרב מגדלי הפירות שהם לא אתנו בארגון...".

למשל, הדרים?

כהן: "לא. אני לא מדבר על ענפים אחרים, אלא על מגדלים בתוך ענף הפירות שלא בארגון. למשל, מגדלי הפירות מהמושבות – לא אתנו. יש מגדלים מהמגזר הדרוזי והערבי שלא אתנו. הם מגדלים ברמת הגולן והם מגדלים מצוינים. יש גם המון מגדלי פירות משלנו, ישראלים, שלא חברים בארגון ולא משנה כרגע למה ומה קרה בעבר, שגרם להם שלא להיות חלק מהארגון.

"אני רוצה להגיע למגדלים ויחד איתם להגיע לתובנה, שכדאי להם שיהיה ארגון גדול, מאוחד וחזק, כך נוכל יחד לעשות את הדברים שנחוצים לארגון. יש הרבה דברים שהארגון, לו היה לו את הכוח ואת הביחד הזה, הוא יכל להוביל אותם.

"למה זה חשוב? כי בסך הכול אנחנו נמצאים במדינה שאין לה יציבות, לא במזג-אוויר, לא בשווקים והחקלאים נקלעים לתנודתיות נוראה. לכן חייבת להיות איזושהי מעורבות, איזושהי הכוונה – שלמגדל הפירות יהיה איזשהו ביטחון בעתיד, ואני לא מדבר על שנות דור, אבל לפחות לכמה שנים קדימה, שהוא יודע שהוא מוגן, שהוא אומר: 'נטעתי אבל אני יודע שאני ארוויח מהמטע הזה משהו ולא אעקור אותו אחרי כמה שנים'".

זה הדבר הראשון שאתה רוצה לעשות?

כהן: "אני קודם כל רוצה לצאת מתל אביב ולרדת לשטח. להגיע למגדלים, לחבר אותם איתי, ליצור מצב של שקיפות, ונראות וחיבור כמה שיותר גדול בתוך הארגון. זה אחד הדברים הראשונים. אני לא אומר שזה הכול, יש עוד הרבה נושאים ודברים אחרים שאני מטפל בהם בשוטף, למשל, ישנם המון דברים שהמדינה צריכה לחזק אותם, כמו הייצוא לסוריה, לגדה ולעזה, שעוזר מאוד לשוק. פעם היה בענף מה שנקרא פינוי עודפים שעזר מאוד לענף. אלה הם כלים שעוזרים מאוד לשוק ושומרים על איזושהי יציבות במחירים שיאפשרו למגדלים להתפרנס בכבוד".

ומה אחר כך?

כהן: "אחר כך לטפל בכל אותם חסמים שלא נותנים לחקלאי לעבוד. אלה הם נושאים שאני מכיר אותם מתפקידי הקודם כיו"ר אגף המשק, כל נושא העובדים הזרים, נושא המים. החקלאי אומר: 'אני יודע לגדל אבל אל תפריעו לי, תנו לי את השקט והביטחון הנחוץ לי לגדל'.

"אני נתקל בהרבה חקלאים, חקלאים מצוינים, שאומרים לי: 'את העבודה שלי אני יודע, אני לא מבקש עובדים-משרתים שישרתו אותי בבית, אני רק רוצה עובדים לחקלאות. החסם הזה של עובדים זרים הוא הרסני וחייבים לפתור את זה ולצערי אני מכיר את הבעיה מקרוב. ושיהיה ברור, התאילנדים, בניגוד למה שחושבים בממשלה, הם לא עובדים זולים. החקלאים משלמים עליהם הרבה כסף. חקלאי לא יחזיק סתם עובד, הוא מחזיק אותו כי הוא צריך אותו והוא משלם לו הרבה כסף. זה חלק מאמצעי הייצור שבלעדיהם המשק לא יעבוד. בלי עובדים, בלי

יפעת מידע תקשורתי דרך מנחם בגין 96-98 (לשעבר דרך פ"ת) תל אביב 67138 טל. 03-5635050 פקס. 03-5617166

39177106-4	30/09/2013	משוב חקלאות	עמוד 22	3/4	19.44x26.9
תנועת המושבי - 36960					

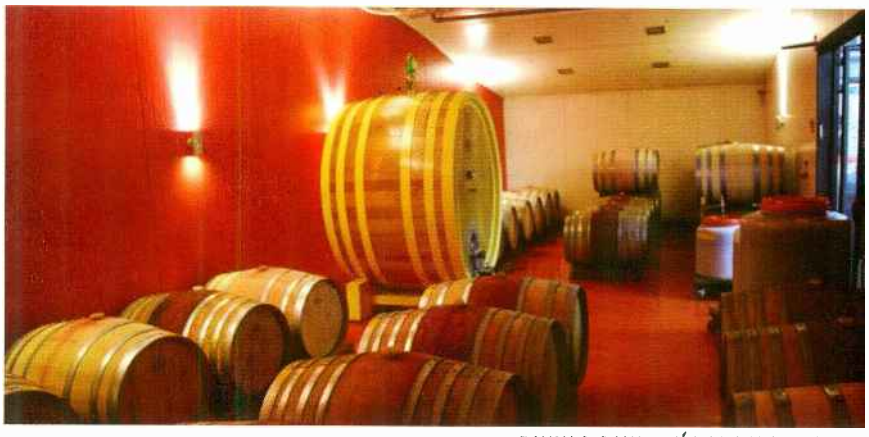

יקב רמות נפתלי - יינות פרימיום

מים, בלי קרקע, את מה לייצר.

"והנושא הזה זוהי אחת המלחמות הקשות שאנחנו מנהלים מול המשרדים הממשלתיים, מקצים לנו עובדים בצורה מאוד מוגבלת, לא מספקים את הכמות שהובטחה לנו וגם מטילים מיסים מאוד כבדים, מס המעסיקים, אותם 10 אחוזים. וזה לא רק מס המעסיקים. הסכום המצחיק שמותר לנו לקזז לעובדים הזרים, בגין השימוש במים, חשמל, במגורים. הם לא מתירים לנו לקזז את הסכום הריאלי האמיתי, משרד הפנים לא מאשר לנו להגדיל את הסכום, שיהיה לפחות ריאלי. המגדלים סובלים מאוד מהעניין הזה.

יש המון בעיות אחרות עם העובדים הזרים. למשל, התביעות של העובדים תאילנדים נגד המעסיקים...

כהן: "בנושא התביעות אני רוצה לומר בראש וראשונה דבר שאני מאמין בו, חד וחלק: המעסיקים והחקלאים צריכים לעבוד על פי החוק! אם צריך לשלם דמי הבראה, אז משלמים דמי הבראה וכך הלאה, אבל לעבוד ע"פ החוק. אני לא אתן הגנה לחקלאי שלא עובד ע"פ החוק ולא משלם את הסכום הנכון.

יש חוקי עבודה וצריך לנהוג לפיהם.

"אבל, לצערי יש כל מיני עורכי דין ישראלים שמנסים לגבות כל מיני עדויות ותצהירים מעובדים זרים, על דברים שקריים, שכביכול לא קיבלו את זה ולא קיבלו את זה.

"אבל יש גם אותם מקרים שהחקלאי פשוט לא שילם את מה שהיה צריך לשלם. לא שילמו נכון. אני לא בעד זה, אני חושב שעובד צריך לקבל את מה שמגיע לו ע"פ החוק".

ואחד הדברים הקשים בענף הפירות זה נושא המים...

כהן: בנושא המים, אחד הדברים שטפלנו בהם באגף המשק זה נושא זמינות המים המוקצים לחקלאות. בשנים האחרונות היינו צריכים כל שנה לדעת מה מוקצה לחקלאות, ע"פ כמות הגשמים וכמות מי ההתפלה, שניתן היה להעביר לחקלאים.

"אז כל שנה היית מחכה למספר כלשהו, שמציין בכמה מים נותנים למגדל להשתמש וזה היה דבר הרה אסון. למה? כי אין לך אפשרות לתכנן, אין לך תכנית ארוכת טווח לתכנון חקלאי – השנה מקצים לך איקס – שנה הבאה תקבל פחות או יותר.

"השנה, גם בעקבות זה שהרבה מתקני התפלה נכנסו לעבודה שוטפת, אז הוציאו החלטה שההקצאה, מכסת המים היא כבר לשלוש שנים. זה כבר מתחיל לתת לך אוויר לנשימה, טווח ביטחון לעבודה מסודרת.

"לפני כמה שנים, כשהיה מחסור גדול במים, היה משהו נוראי אז, הגענו למצבים שבהם ייבשו גידולים ומטעים – אמרתי אז 'חבר'ה, עוד מעט לא תהיה בעיה של מים', כי עכשיו נכנסים בקצב מואץ מתקני ההתפלה – אמרתי: 'מים יהיו, אבל המחירים יהיו כאלה שלא נוכל לצרוך כמויות, כי לא נוכל לשלם אותן'.

"וזה מה שקורה היום, למעשה. לאט, לאט יש לנו מים לחקלאות כמעט בלי הגבלה, יש ימים לחקלאות אבל התמורה יקרה – ויהיו גידולים שלא יוכלו לעמוד בזה. אני רק מקווה שהמדינה תבין את זה ושתדאג לכך, שלחקלאי יש גם את היכולת לשלם את המחיר. יכול להיות שיהיה מצב שחקלאים יבואו ויגידו: 'תודה רבה, אבל קחו את המים'. מה המדינה תעשה אז עם המים?

"המים הם מרכיב הכרחי וחשוב מאוד בייצור ויש גידולים שאינם יכולים לעמוד בעלויות של המרכיב החשוב הזה. יש גידולים שהרווחיות היא ממש גבולית. עכשיו, אם אתה מגדל ירקות, אז בסדר, אתה מחליט אם לשתול ירק זה או אחר, זה עונתי ואם לא הלך, אתה יכול לתקן. אבל במטעים מדובר בהשקעה לטווח ארוך, אתה מגדל ללא תמורה ארבע שנים, שרק לאחר מכן אתה קוטף ומתחיל להחזיר את ההשקעות.

"זה נושא בעייתי וצריכים לעשות משהו, לתת ביטחון לחקלאי בקטע של ההיצע–ביקוש. המדינה אחראית על המים, המדינה אחראית על העובדים ואני אומר – את התשומות החשובות הללו – תנו לנו בעלויות שהמגדלים יכולים להתמודד איתם.

"מעבר לזאת, צריכים למצוא למגדלים גידולים חדשים ורווחיים והחשוב מכל, לאתגר את הצעירים ולמצוא את הדרך לאפשר להם להמשיך לעסוק בחקלאות. כשאני מסתכל היום על החקלאים הם כמוני, רובם עם שיער לבן. אני מחפש את הצעירים וזה אחד הדברים שמעסיקים אותי וגם השר עוסק בנושא הזה, איך להכניס דור חדש של צעירים לעסוק בחקלאות".

אני יודע שיש צעירים שרוצים לחזור לחקלאות, להמשיך את מפעל החיים של הסבא והאבא, אבל אני גם שומע לא מעט חקלאים, שאומרים: 'כמו שהמדינה מתייחסת אלינו אני לא רוצה שהבן שלי יהיה חקלאי.

כהן: "אוקי, אז אם הממשלה רואה את הדבר הזה היא צריכה ליצור תנאים כאלה שכן יהיה כדאי לחקלאי לשכנע את הבן להמשיך בענף, שכן יהיה כדאי לאותו צעיר להגיד, אני גם בעסק. בגדול, הראיה שלי העולמית, זה נורא פשוט: העולם הולך לקראת רעב. צפוי מחסור מזון, שרובו מגיע מהחקלאות.

"זה לא דבר שאני המצאתי, אומרים את זה מומחים גדולים וחכמים ממני, זה נתון שידוע לכל. במצב הזה יש מקום לחקלאות

מאלקטרוניקה עד קברנה סוביניון

איציק כהן נולד בראש פינה וכנער, בלימודי קד"צ ובצבא התמקד באלקטרוניקה, הוסמך כטכנאי ולאחר השירות הצבאי (72'–78') אף עסק באלקטרוניקה, כעצמאי עד 1982, שנה בה נבחר לכהן כמזכיר מושב רמות נפתלי, בו הוא חבר עד היום.

בהמשך כיהן כהן (עד 86') כמשווק פירות ארצי של רמות נפתלי. ב–88' מונה למנכ"ל יקבי רמת הגולן וכעבור שנתיים (1990) מונה לרכז משק וגזברות של המושב וטיפל בהסדרי החובות של המושב ובפיתוח ענף התיירות הכפרית.

ב–97' ייסד כהן את **כורמי רמות נפתלי בע"מ**, התארגנות חקלאים בנטיעת כרמי יין. כהן מונה למנכ"ל וניהל במקביל גם את **אשכולות נפתלי בע"מ**, תפקיד בו כיהן במשך 11 שנה.

ב–99', במשך כשנה, ניהל כהן את התארגנות מגדלי הפטם בגליל, כמנהל הפרויקט מטעם תנובה. ב–2003 מונה כהן כיו"ר אגף המשק של תנועת המושבים וכחבר הנהלה בהתאחדות חקלאי ישראל, המרכז החקלאי ובניר שיתופי. במסגרת זו עסק כהן בכל בעיות החקלאות והחקלאים מול השלטון המרכזי, בשיתוף פעולה עם הוועדות החקלאיות ברחבי הארץ.

בין היתר השתתף במו"מ על הסכם המים מול רשות המים; בנושא העובדים הזרים מול רשות ההגירה ומשרדי הפנים והחקלאות. בנוסף שימש כחבר הנהלה בארגון מגדלי פירות, ארגון מגדלי ירקות, ארגון מגדלי העופות ובהתאחדות מגדלי בקר לחלב ובשר. כן שימש כחבר הנהלה במועצת הלול, המועצה לגפן יין וחבר הוועדות פנימיות של כספים, תקציב ותכנון. משנת 2004 ועד היום הוא גם משמש כמנהל יקב הבוטיק, **יקב רמות נפתלי**, שבבעלותו.

יפעת מידע תקשורתי דרך מנחם בגין 96-98 (לשעבר דרך פ"ת) תל אביב 67138 טל. 03-5635050 פקס. 03-5617166

39177108-6	30/09/2013	משוב חקלאות	עמוד 23	4/4	18.59x13.98
תנועת המושבי - 36960					

בכלל ובמיוחד לחקלאות הישראלית, שיכולה לתרום בידע ובפיתוחים מיוחדים, שישווקו לכל העולם ויסייעו בהגברת הייצור. זה משהו שרואים בו נקודת אור, שיכולה לתת מקור למוטיבציה, כי נושא המחסור במזון בעולם ילך ויתפוש מקום יותר ויותר חשוב בנושאים שמעסיקים אותנו. פה, גם הצעירים שלנו יכולים להשתלב".

כמו שאני רואה את מצב הענף כיום, זה לא יקרה. הצעירים לא עיוורים, הם מודעים לכל הקשיים שהממשלה מערימה על החקלאים...

כהן: "אז נקודה שלא פחות חשובה זה נושא הדימוי. יש בעיה קשה מאוד בדימוי שלנו צריך הרבה יח"צנות בקטע של מקבלי ההחלטות. נכון שיש לנו לובי חקלאי גדול, אבל אנחנו צריכים להתמודד מול משרדים כמו משרד האוצר, שרואה אחרת את החקלאות, שעל כל דבר הוא מסתכל דרך 'החור שבגרוש', האוצר שאומר: אם אפשר להביא את זה מחו"ל אז בואו נביא את זה מחו"ל, מה שלא נכון.

"אנחנו צריכים להסתכל על החקלאות לא רק כמייצרת המזון של המדינה, מה שחשוב למדינה, במיוחד כחלק מהיערכות לקראת תקופות ביטחוניות קשות, שבהחלט עלולות להיות, אבל לא רק זה חשוב, יש להסתכל על החקלאות גם כגורם מיישב, אתה רוצה להחזיק קו גבול. אתה לא תוכל להחזיק את הגבול רק ע"י מחנות צבא, אלא גם בעזרת יישובים שפזורים לאורך הגדר, כקו גבול מציאותי ששומר על הגבולות ועושים את זה בחקלאות. כדברי המשורר: 'הגבול נקבע בתלם האחרון שחורשת המחרשה'.

"אין ספק שעיבוד חקלאי והתיישבות חקלאית בשטח הרבה יותר חזקה מגדר. אני גם מאמין, שעקב השיפור שחל במצב הביטחוני בשנים האחרונות, אפשר כבר לפתוח בצורה מבוקרת את המעברים לפלשתינאים שמשוועים לעבודה, שיבואו ויעבדו. הם רוצים לעבוד ואנחנו רוצים אותם. פה צריך לתת אישורים לעובדי חקלאות מהשטחים שיכנסו לעבודה בישראל".

מילה כללית על ענף הפירות...

כהן: "תראה לא הכול שחור. יש ענפים שמאוד מצליחים בפירות. קח למשל את ענף האבוקדו שיודע עדנה בשנים האחרונות. האפרסמון, הרימון. אנחנו גם צריכים לדעת למתג נכון את הפירות שלנו, בצורה מאורגנת, בגדול ולא מה שנקרא בקטן.

"ההתארגנות הגדולה מאוד חשובה, קח לדוגמא את 'ענבי טלי', בלכיש, שזה בית ספר למה שיש לבצע בנושא מיתוג ושיווק של פירות. אני מאמין שאת מה שעשו בלכיש אפשר לעשות בכל גידול. הם ידעו איך למתג את עצמם, איך לשווק את עצמם ואיך לשלוט בשוק בצורה יוצאת מן הכלל. אם נדע איך לעשות זאת גם בענפים אחרים, זה רק יביא יותר רווחיות לחקלאים ויעלה את הענף".

ויש גם את הרשתות עם פער התיווך.

כהן: "כל נושא הרשתות הלך וצמח בשנים האחרונות כך שלמעשה, הן הפכו לקניין גדול מאוד של החקלאות, של הפירות והירקות, אבל הוא גם יודע להכתיב את התנאים שבהם הוא קונה. צריך לדעת איך להתמודד מול הדבר הזה, כי סך הכול הרשתות קונות טוב, בהיקפים גדולים, אבל הן שולטות בכמויות ובמחיר. זאת אומרת שאין היום את השווקים הפתוחים, מה שהיה פעם. אני רק מקווה שהשוק הסיטונאי החדש יפתח במהרה ויחזירו את השוק למה שהוא אמור להיות. זה ייתן לגורמים נוספים להיכנס לשוק, לא רק לרשתות כי הרשתות הן אמנם מוכרות הרבה אבל גם מכתיבות לנו את המחירים. השוק החדש ייתן לחקלאים אלטרנטיבה, שתגרום לתחרות ולשיפור בתמורות. גם כאן חשובה ההתארגנות ולכן השוק הסיטונאי הוא גורם שיכול להביא לשיפור המצב". ■

amos@mashov.net

איציק כהן: "אני רק מקווה שהשוק הסיטונאי החדש יפתח במהרה ויחזירו את השוק למה שהוא אמור להיות. זה ייתן לגורמים נוספים להיכנס לשוק, לא רק לרשתות כי הרשתות אמנם מוכרות הרבה אבל גם מכתיבות לנו את המחירים. השוק החדש ייתן לחקלאים אלטרנטיבה"